

RADY PRO RODIČE – PODEZŘENÍ NA ŠIKANU

ŠIKANA

CO JE ŠIKANA?

- Jakékoliv chování, jehož záměrem je opakovaně ubližovat, ohrožovat nebo zastrašovat jiného člověka, případně skupinu lidí.
- Zahrnuje jak fyzický útok v podobě bití, poškozování věcí druhé osobě, tak i útok slovní v podobě vydírání, nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování.
- Většina případů šikany mezi dětmi se odehrává ve škole, na cestě do školy nebo ze školy, případně v okolí bydliště.

DRUHY ŠIKANY

1. Fyzické násilí
2. Slovní agrese a zastrašování
3. Krádeže, ničení a manipulace s věcmi
4. Násilné a manipulativní příkazy

KDO BÝVÁ DĚTSKOU OBĚTÍ ŠIKANY?

- Dítě, které se nemůže nebo neumí bránit.
- Dítě, které se jakýmkoliv způsobem odlišuje od očekávaného průměru (nosí brýle, má nadváhu, přestěhovalo se,...).
- Dítě fyzicky slabé, popř. uzavřené, které těžko navazuje osobní kontakt s ostatními dětmi.
- Dítě jiné barvy pleti, příslušník národnostní menšiny.
- Dítě duševně zaostalejší či dítě nadprůměrně duševně vybavené.

JAK POZNÁME DÍTĚ AGRESORA?

- Bývá zpravidla starší, tělesně zdatný, agresivní k vrstevníkům a mnohdy i k učitelům, mívá kázeňské problémy.
- Může být všeobecně oblíbený, sebevědomý, méně nadaný.
- V kolektivu často vystupuje jako vůdce.
- K maskování svých činů používá „důvěryhodné vysvětlení“, které se snaží opřít o tvrzení svých obdivovatelů.

JAKÉ MŮŽE BÝT DÍTĚ AGRESOR?

1. **HRUBIÁN** – primitivní, impulzivní, má narušený vztah k autoritě. Mnohdy zapojený do gangů páchající trestnou činností.

Forma - šikanuje tvrdě, nelítostně, vyžaduje absolutní poslušnost, šikanu používá cíleně k zastrašování ostatních

Rodinné prostředí – často výskyt agrese brutality rodičů, agresori násilí napodobují a vracejí

2. **ELEGÁN** – velmi slušný, kultivovaný, zvýšeně úzkostný

Forma – násilí je cílené, rafinované, skryté, bez přítomnosti svědků

Rodinné prostředí – často uplatňování důsledného a náročného přístupu, někdy až vojenského drilu bez lásky

3. **VTIPÁLEK** – optimistický „srandista“ se značnou sebedůvěrou, oblíbený a vlivný

Forma – šikanuje pro pobavení sebe i ostatních

Rodinné prostředí – obecně citová deprivace, nepřítomnost duchovních a mravních hodnot

VAROVNÉ SIGNÁLY PRO RODIČE

- Za dítětem nedochází domů žádný spolužák ani kamarád.
- Dítě je zaražené, smutné a nemluví o tom, co se děje ve škole.
- Špatně usíná, křičí ze spaní, objeví se pomočování.
- Dochází ke zhoršení prospěchu.
- Před odchodem do školy nebo při příchodu ze školy si dítě stěžuje na zdravotní problémy.
- Do školy a ze školy chodí oklikami, může chodit i za školu.
- Domů přichází s roztrhaným oblečením, poškozenými školními pomůckami nebo bez nich.
- Často potřebuje peníze, ztrácí kapesné, nechodí na obědy.
- Dítě může chodit domů hladové, má odřeniny, škrábance, řezné rány.
- Dítě může chodit domů hladové, přestože dostává svačinky.
- Nedokáže přesvědčivě vysvětlit svoje zranění.
- Je osamoceno, s nikým se nebaví, má často smutnou náladu, působí ustrašeně, nešťastně.

JAK MAJÍ RODIČE POSTUPOVAT A CO MOHOU PŘI PODEZŘENÍ NA ŠIKANU DĚLAT?

- Především ujistěte své dítě, že jste zcela na jeho straně, má vaši plnou podporu a může se spolehnout na vaši ochranu.
- Zjistěte o útoku na vaše dítě co nejvíce informací.
- Požádejte o pomoc ostatní členy rodiny.
- V případě závažnějšího fyzického napadení nechte své dítě ošetřit a neposílejte ho následující den do školy.
- Informujte školu, spojte se s ředitelem, třídním učitelem, preventistou RPCH (rizikových projevů chování).
- Vše řešte na osobní schůzce.
- Pomozte svému dítěti zvládnout psychickou zátěž a informujte ho, jak se vyhnout nebezpečným situacím (např. co odpovědět, jak reagovat na provokace, jak zvládnout situaci v případě ohrožení).

STANE-LI SE VAŠE DÍTĚ OBĚTÍ NEBO SVĚDKEM ŠIKANY, MÍVÁ KROMĚ STRACHU POCIT STUDU A SPOLUVINY, PŘESTOŽE SE JÍ NEZÚČASTNILO.

VŽDY SVÝM DĚTEM NASLOUCHEJTE A NEZLEHČUJTE, CO VÁM VYPRÁVĚJÍ. PAMATUJTE, ŽE DÍTĚ BUDE HLEDAT POMOC NEJPRVE U VÁS.

www.minimalizacesikany.cz

www.renarkon.cz

www.prevence.cz